

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
nesc după tarif.Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 160—
Pe 1/2 an „ 80—
Pe 1/4 an „ 40—
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320—
Pe 1/2 an „ 160—
Pe 1/4 an „ 80—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

In străinătate un exemplar 4 Lei.

Răvaș

Acțiunile naționale în fiecare țară sunt prezentate de către unele elemente, într'un mod defavorabil, cu toată prudența prin aceste acțiuni nu se urmărește, decât contrabalansarea economică și despotică a unor elemente subminătoare de state.

Mișcările naționale pornite ca în fiecare țară și în România, de asemenea urmăresc acest scop, urmându-se prin aceste mișcări să se asigure preponderanța românilor atât în viața economică: comercială, industrială, financiară etc., cât și în viața socială, contribuind la respectarea prestigiului și autorității române.

Mișcările naționale române prin armare sunt salutare și pentru România și sunt chiar și justificate, având în vedere, că numai românii sunt garanți pentru integritatea și siguranța României!

Politica românească a oricărui partid apreciindu-o imparțial, oricare român adevărat constată, că dlui Vintilă Brătianu, numit și „dictator al partidului liberal“, nu-i scapă din vedere, ca să introducă în fiecare proiect de lege, clauze, care prevăd interesele românilor și din punct de vedere național. Chiar și prin naționalizările, cari numai în parte s'au executat, s'au urmărit introducerea românilor în viața economică: industrială, comercială, financiară etc. ca să se contrabalanseze estinderea neromânilor pe acest teren. E adevărat, că cei căpătuți au fost în majoritate covârșitoare liberali, dar și aceștia sunt români — și pe noi, cari privim exclusiv din punct de vedere românesc toate chestiile, nu ne supără acest fapt, știind că fiecare partid ajuns la putere, își căpătuește partizanii proprii.

Pe români trebuie să-i importe prin urmare căpătuirea românilor, fără deosebire de partid!

Farkas Moji patron al ziarului „Keleti Ujság“ și al fabricii „Renner“ m'a înproceșat simțindu-se ofensat pentru-că am scris câteva lucruri interesante în legătură cu stimabila-i persoană și fabrică, arătând, cum această fabrică luptă contra românilor sub scutul unor români, cărora, ca membri în direcțiune, le scoate ochii anual cu câte o tantiemă de 30.000 lei, ca să-și continue liniștit politica. Moji-cul nostru în denunț declară, că vrea să se spele odată pentru totdeauna de învinuire, având în vedere, că și în „Patria“ l-am înghimpat, iar „Dacia Nouă“ etc. de asemenea l-au țintit.

O să-l văd, cum se va spăla!
V. I. Moldovan.

Conflict româno-grec?

Consulatul românesc și cel englezesc era să fie aruncat în aer.

Evenimentele din Grecia continuă să fie turbure, ivindu-se mari lupte între regaliști și republicani pe tema formei de stat.

În cadrele evenimentelor din Grecia în ultimul timp am avut de înregistrat și o știre, care interesează mai de aproape Statul nostru. În aceasta știre se spune, că grecii au pregătit un atentat contra consulatului englez și celui românesc din Athena.

Din acest motiv guvernul român îi va cere explicații celui grec și se speră, că vor fi satisfăcătoare lămuririle ce i-se vor da și nu se vor ivi neînțelegeri între cele două state: român și grec.

Deocandată se pregătește proclamarea ca republică a Greciei, pe 25 Martie și se speră, că astfel se va restabili ordinea în fine în Grecia.

Chestia repatrierilor

Stănențirea activității biuroului de repatriere.

În Cluj, după cum se știe s'a format un biuro de repatriere pentru Ardeal. Acest biuro al cărui șef este dl Ivan, la început funcționa la secretariatul de interne, dar acum câteva zile a fost instituit în cadrele primăriei orașului.

Biuroul este foarte necesar din punct de vedere românesc și de stat, având menirea să împiedice invadarea streinilor în țară. Cu toate acestea se intenționează a se desființa, în favoarea streinilor, cari ne invadează țara.

De altfel asupra activității acestui biuro vom reveni.

Reorganizarea sedriilor orfănale

Câteva ziare în special neromâne, au scris, că sedriile orfănale nu vor mai continua să funcționeze în actuala lor formă, ci se vor desființa toate și chestiile lor vor fi încredințate câte unui judecător pentru soluționare.

Dl dr. Victor Pop, președintele sedrii orfănale Cluj, interesându-se în această chestie ne-a declarat, că nici vorbă nu este despre desființarea sedriilor, ci despre o reorganizare în urma căruia actualii președinți ar trece în cadrele tribunalelor cu titluri de magistrați, sedriile aparținând forurilor judecătorești.

Președinții însă, pentru a putea fi încadrați, ca magistrați, sunt obligați să facă un examen, rămânând după acest examen în fruntea sedriilor ca magistrați.

In jurul legii chiriiilor

— Lupta chiriașilor și proprietarilor. —

Situația în Ardeal și Banat. — Obiecțiunile ardelenilor.

Noua lege a chiriiilor a provocat foarte multe nemulțumiri atât în cercurile chiriașilor, cât și în cercurile proprietarilor. Nemulțumirilor acestora se datorește lupta ivită pe această chestie între chiriași și patroni, rezultând încercări sângeroase la București.

În Ardeal și Banat lupta nu a izbucnit între proprietari și chiriași, pentru-că în urma intervențiilor făcute se speră o modificare reală a acestei legi, care este în special în desinteresul chiriașilor, față de cari proprietarii caută să-și apere interesele pe orice căi.

Intervențiile se datoresc organizațiilor chiriașilor, cari

în loc să-și demonstreze agitația, caută să convingă cu argumente, prin memorii, cercurile competente, asupra imposibilității noii legi a chiriiilor.

În acest sens Biuroul Central al Uniunilor chiriașilor din Ardeal și Banat, cu sediul în Oradea-Mare, a redactat un memoriu adresat Ministerului Justiției, cerând modificarea noii legi.

Comisiunea delegată a Biuroului central al chiriașilor, în ședința, care a avut loc la Cluj, a adus următoarele obiecțiuni referitoare la noua lege a chiriiilor:

Observațiuni de ordin general.

În anteproiect nu se prevede nici o măsură pentru începerea campaniei de construire, pe care guvernul o anunțase.

Termenul de grație pentru plata chiriiilor nu s'a prevăzut în noua lege, deși prin art. 17 și 37 se încarcă atribuțiunile și lucrările casierilor administrațiilor financiare.

În fine, în această direcție nu s'a făcut nici o ameliorare.

Subvenția funcționarilor.

La art. 1 se propune a se adăoga în chestia chiriiilor la pasagiul referitor la subvenționarea funcționarilor de către stat pentru locuințe „ori intervenite, în virtutea vr'unei decizii a vr'unei comisii, fie de cartiruire, fie de locuințe, rechiziționare, închiriere, administrative, mixte ori juridice, întrucât în art. 25 se precizează numai apartamentele obținute prin rechiziție. Din acest motiv

se protestează contra protejării instituțiilor sau societăților „delegat“ prevăzute în bugetul Statului, Județelor și Comunelor, pentru-că aceasta protejare ar însemna punerea unor întreprinderi particulare sub scutul Statului pentru a ocupa apartamente, ce ar putea deveni libere pentru chiriași.

Față de modificările Senatului se pro-

pune, ca să se precizeze că

detașarea vremelnică a vr'unui funcționar nu poate trece de un an,

chiar dacă administrația funcționarului respectiv îl ține și mai departe pe acel funcționar „detașat vremelnic“, pentru-că ar fi în dauna funcționarilor, fără locuințe, și a celor detașați pentru înlocuire vremelnică, să nu se precizeze vre-un termen.

Protejarea micilor existențe.

În legătură cu aceste se pretinde cu insistență, ca

în chestia bazei chiriiilor coroana să se socotească drept 50 bani, așa cum a fost stabilit schimbul oficial,

iar chiria stabilită să nu poată fi schimbată de către proprietari, pentru-că

chiriașii nu pot fi obligați să-și piardă avantajele legii chiriiilor prin intervenția fiscalului.

Modificarea, în care se prevede pentru Ardeal și Banat o chirie de 14 ori mai mare, este o absurditate, nepunându-se face deosebire între noi și cei din vechiul Regat.

Să se declare protejați toți salariații, între cari și muncitorii și micii meseriași

cari de asemenea necesită sprijin pentru a nu fi exploatați, trăind cu greu de pe o zi pe alta, asemenea și foștii funcționari, cari au rămas fără ocupație, respective adăpost.

Art. 26 transformă pe judecătorul de ocol într'un fel de pretor din timp de război, având a judeca fără control în prima și ultima instanță în chestia unor categorii de chiriași, cari nu plătesc anual o chirie mai mare de 8000 lei, având în vedere, că

acești chiriași, în majoritate salariați mici, prin acest articol sunt expuși judecății unui singur om,

atunci, când chiriașii, cari anual plătesc o chirie de pildă de 8001 lei se bucură de toate forurile judecătorești și au drept de apel și de recurs la Curtea de Casație.

Forurile judecătorești.

Din acest motiv judecătorii de ocol, conform organizării competenței lor, după codurile de procedură civilă și legile de organizare a instanțelor judecătorești. *să se lase competența de a judeca numai ca prima instanță, toate procesele până la o valoare locativă de 15.000 lei.*

Chestia reparațiilor și filodormei.

În art. 41 nu se specifică în mod evident reparațiile și din acest motiv se insistă pentru a se specifica aceste,

adăugându-se, că numai reparațiile radicale recunoscute de Ministerul Muncii pot da drept proprietarilor la beneficiile legii pentru încurajarea construcțiilor noi, pentru a se evita abuzurile îndreptate contra chiriașilor.

Filodorma trebuie declarată, ca un contract ilicit, după cum se prevede în legea speculei

Se insistă totodată, ca să li-se asigure chiriașilor acțiunea de-a reduce chiria, întrucât o au contractată în mod exagerat, forțați de nevoi.

Obiecțiunile aceste se speră, că se vor lua în considerare, avându-se în vedere situația grea a chiriașilor, cari prin actuala lege sunt expuși uneltirilor proprietarilor, cari se lăfăesc fără muncă, trăind ușor, pe când salariații, cari sunt chiriași, muncind din greu pentru a trăi de pe o zi pe alta, sunt expuși șicănării proprietarilor.

Biletele ziaristilor

Proiectul pentru modificarea legii permiselor.

Biletele ziaristilor nu s'au eliberat în acest an, ci au fost prelungite până în luna Iunie, când urmează să se propună un nou proiect în chestia permiselor.

În sensul proiectului din chestie este vorba, ca ziaristilor să nu li-se mai acorde permise *nominate*, ci *colective*.

Sistemul permiselor colective ar da ocazie la foarte mulți indivizi, cari n'au nimic cu ziaristica, să se folosească de permisele colective și astfel acest sistem ar fi dăunător intereselor țării, călătorind mai mulți indivizi și mai des în mod gratuit pe C. F. R. atunci, când prin sistemul indicat se urmărea tocmai reglementarea călătoriilor gratuite a mai multora, între cari și supti streini.

Prin urmare sistemul colectiv nu servește interesele ziaristilor români și țării și din acest motiv este dezastruos pentru presa română.

Acțiunea Românească

Marea manifestație națională în Capitala săcuilor. Organizarea A. R. în Târgu-Mureș.

În ziua de 9 Martie a. c. Acțiunea Românească și-a ținut prima adunare de propagandă în orașul Târgu-Mureș. Din partea Comitetului Central al A. R. au luat parte la aceasta adunare dnii A. Ciortea, rectorul Academiei de Comerț, președ. A. R., I. C. Cătuneanu, prof. univ., Dr. V. Roman și Dr. V. Pop, avocați, iar din partea studenției din Cluj dnii studenți V. Suiaga, Olimpiu Boieriu, Oct. Lascu, Mitea și Pascu.

Sala cea mare a Palatului Cultural a fost tixită de public.

Primul orator a fost dl Dandea, primarul orașului Târgu-Mureș. Prin câteva cuvinte pline de însuflețire a salutat oaspeții veniți pentru a propaga idei atât de sănătoase, atât de necesare pentru viața noastră națională.

Dl A. Ciortea i-a răspuns din partea A. R. Publicul vre-o cinci minute a aplaudat, în fine cu întreruperi de aplauze dl Ciortea a expus programul A. R.

Dl V. Roman a vorbit despre conștiința națională și de partidele politice. Vorbind de internațională, demo-

cratie, le-a combătut, fiind invențiile jidanilor.

A salutat Fascia Națională Română și celelalte organizații naționale similare având încrederea fermă, că toate aceste organizații, cari au la bază „idea națională“ se vor contopi într-o singură organizație puternică, aceasta ducând la izbândă lupta începută.

Publicul a răspuns cu un vifor de aplauze la vorbirea dlui V. Roman.

Dl I. C. Cătuneanu vorbind de minorități a zis, că întinde mână de pace minorităților de baștină, însă luptă cu tot focul și cu orice mijloace în contra jidanilor, cari nu sunt minoritate de baștină, ci adunături, imigrante în țară, ca lăcustele.

Dl Suiaga a vorbit din partea studenției arătând rolul studenției în organizațiile naționale. Studenția lă luptat și va lupta pentru a aduce idea la izbândă.

Dl V. Pop, avocat a vorbit despre necesitatea principiului proporționalismului accentuat prin „*numerus clausus*“.

După vorbirile rostite s'a organizat A. R. înscriindu-se din cei prezenți un număr foarte mare în aceasta organizație.

Ne bucură faptul, că în cuibul identitist-săcuiesc cum e Târgu-Mureș a avut răsunet idea națională în sufletele aceloră, cari sunt chemați la luptă.

F. Z.

Anomaliile de pe Târnave

— Doleanțele românilor. —

În orașele din județul Târnava-mică în multe oficiuri și azi auzi numai vorbă maghiară. Mai cu seamă pe la finanțe, la administrația din Diciosânmartin, și la percepția din Ibașfalău, sunt unii funcționari conducători, cari nici azi după 5 ani nu posed limba oficioasă. Chiar la percepția din Ibașfalău, unde zilnic se învârtă multă lume, dacă se prezintă un român, care nu știe vorbi ungu-rește, cu șeful percepției fără tâlmaciu nu poate rezolva nimic, fiindcă receptorul nu știe românește.

Altcum e lucru interesant fiind că acest post de receptor l-a cerut din localitate un domn fost ofițer și român, dar chestia dânsului de 2 ani nu s'a rezolvat.

Se zicem îngrașe Statul în posturi de conducători unguri, cari nu știu românește, până când românii apți, sunt fără oficiu? Și altcum funcționarilor unguri le merge mai bine decât celor români, pentru că dacă se prezintă la vre-o firmă jidovească sau săsească și plâng că au salari mici la Stat, pentru după masă la tot cazul primesc ceva ocupațiune, dar un român înzadar încearcă. Cu un cuvânt acestui județ mai bine i-s'ar potrivi numele Ungaria-Mică, în loc de Târnava-Mică. Altcum ar fi timpul cel mai potrivit, ca după 5 ani să se elibereze din serviciu funcționarii, cari nu posed limba română, și să se folosească Statul de români în posturile conducătoare pentru-că numai atunci am putea înregistra vr'un rezultat. De altfel unde funcționarii nu posed și nu vorbesc limba Statului, acolo nu poate fi nici bună voință.

U. R.

* Femei! „Cartea Moașelor“ cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

Diferendul dr. Olariu și Pop

În chestia neînțelegerilor ivite între dl dr. Olariu și dl Pop, primim următoarele:

Domnule prim-redactor!

În interesul adevărului, și al apărării vă rog să binevoii a insera în ziarul Dv. următoarele:

1. Afirmația dlui Popov, că eu aș fi cumpărat pe sub mână localul dela chiriașul Jeney este pur și simplu o minciună sfruntată pe care eu o dezavuez probând contrarul cu martori, — precum și cu contractul încheiat în regulă cu Primăria orașului.

2. De asemenea este neadevărat faptul că eu i-am oferit dlui dr. Olariu sume de bani. Din contră d-sa a pretins 25.000 lei filodormă ca să renunțe la contract, iar când aceasta sumă am adunat-o cu mare greutate atunci d-sa a venit cu noui pretenșiuni spunându-mi că soția d-sale nu se învoește căci este suma prea mică, — și să-i dau lunar câte 3000 de lei pe timp de șase ani de zile, — plus suma de 25.000 lei aconto, căci dela un strein ar lua 5000 lei lunar deoarece d-sa a închiriat localul — pentru ca să aibă un venit lateral afară de oficiu.

3. Faptul că primăria a oferit tranșacție între mine și dl dr. Olariu asupra localului Victoria este absolut neadevărat, deoarece societatea „Victoria“ mi-a oferit mie în scris localul ca să-l cumpăr, dar fiindcă dl dr. Olariu s'a ținut scaiu de capul meu i-am propus să cumpere „Victoria“ care avea un preț bagatel și rafturile aflate în local făceau mai mult decât prețul cumpărării, — astfel că dl dr. Olariu ar fi putut să aibă un local splendid și imediat de farmacie, — dar d-sa nu a fost decis să facă farmacie căci ar fi putut-o face având ocazie avantajoasă, d-sale însă nu i-a trebuit farmacie ci local pentru a-l putea specula...

Despre toate acestea dreptul meu a fost recunoscut atât la Ministerul de Interne cât și la Primărie și Prefectura de județ.

4. Afirmația că eu i-aș fi spus d-sale în față că un domn consilier dela oraș mi-ar fi pretins suma de 20.000 lei în aceasta afacere, este pur și simplu cea mai sfruntată minciună.

Somez pe dl avocat Popov să-l numească pe acel domn consilier, și să dovedească — pentru că în caz contrar d-sa rămâne un borfaș și calomniator ordinar față de mine — și marele public, — și în acest caz voi ști ca să îmi iau satisfacție pe toate căile.

Mulțumindu-vă anticipat, vă rog domnule prim-redactor a primi asigurarea distinsei mele considerațiuni.

Cluj, 5 Martie 1924.

Ioan Pop
comerciant.

Programul reprezentațiilor.

Teatrul Național:

Joi 13 Martie „Shylock.“

Sâmbătă 15 Martie „Băiat de viață“.

Marti 18 Martie. Se va reprezenta pentru prima oară, „Strigoii“, piesă în 4 acte pe H. Ibsen. În rolurile principale apar dnele M. Ignătescu, Dobrescu și V. Crondald, și dnii St. Braborescu, Mișu Ștefănescu și Emil Psatta. Piesa este pusă în scenă de dl St. Braborescu.

Joi 20 Martie „Strigoli“.

Sâmbătă 22 Martie „Paianjenul“.

Duminică 23 Martie (matineu)

„O scrisoare pierdută“.

Mersul incartiruirilor

Declarațiile d-lui Em. Grădinar, șeful roului de incartiruire.

Chestia incartiruirilor, în urma refuzului dlui Grita, prefectul liției orașului, după cum se știe a trecut în atribuția orașului, ca a numit șef al biuroului de cartiruire pe dl Em. Grădinar.

Dl Grădinar, interesându-se în chestii de incartiruire la d-sa pentru a orienta opinia publică ne-a declarat, că d-sa n'are decât atribuția de-a da bonuri, cunțile căutându-le o comisie care însă nu-i prea prezintă crințe goale.

Locuințe nu se rechiziționează decât pentru funcționari și ofițeri dar nu se prea găesc și din acest motiv se va face în această privință un control mai sever.

Chestia Bibliotecii Universitare din Cluj.

„Infrățirea“ scrie o veste în bucurătoare „Dela Biblioteca Universității din Cluj“, cum această bibliotecă începe a-și înțelege chemarea sa de instituție reprezentativă a Națiunii, prin felul de fixare a unui plan de catalogare pe materii.

Nu știm, însă întrucât își poate ajunge acest scop, deoarece într'un raport dat de Direcțiunea acestei Bibliotecii la „O întrebare în ziarul „Patria“, se observă majoritate a angajaților neromâni, cari nici azi nu posed limba românească. Din aceste motive, tocmai la catalogizare se ivesc dificultăți, înafară de greutățile corespondenței strict necesară unei Bibliotecii Universitare.

Nu putem deci nădăjdui la o schimbare înspre mai bine, întrucât aceasta depinde de elementele active și din acest motiv Biblioteca Universității din Cluj, nu mai sub un aspect național nu se prezintă.

Cu această ocazie fiind vorba de-o semnalare, cu privire la „bogația“ ei, chiar dacă n'avem nimic de zis, — „activitatea“ ei nu prezintă ceva care ar merita măcar a fi menționată întrucât această activitate, trebuia arătată cu ocazia articolului din ziarul „Infrățirea“.

De altcum asupra menirii unei Bibliotecii Universitare, vom reveni cu altă ocazie. Stan Adam stud. în lit. și fil.

Balul Studenților Făgărășeni.

În 8 Martie a. c. seara la orele 10 și-au ținut primul bal în acest sezon studenții făgărășeni. Aranjatorii au aranjat atât de bine acest bal, întrucât a fost cea mai bună petrecere studențească în acest sezon.

Programul a reușit foarte bine. D-nele Jeana Popoviciu, și Sudețeanu ne-a delectat cu arta lor cunoscută. Dl Iacob Emil a debutat întâi în fața publicului Clujan. Technica cu care ne-a cântat ne face să credem, că în curând o să-l vedem pe acest tinăr tenorist în roluri principale la Opera Națională.

După program a început dansul; animație mare în sală, dansuri și chiuituri naționale.

Dimineața la 7 încă dansa lumea, plecând abia la orele 9 dimineața.

F. Z.

Cultura românească între baionete

„Patria“ a publicat o informație, că studentimea sătmăreană a fost primită cu ocaziunea petrecerii din Huedin între baionete și numai după diferite formalități de parlamentarism li-s'a permis intrarea în oraș. — Declarăm neadevărată această știre, și din contră ținem să constatăm, că la gară am fost primiți de autoritățile locale cu brațele deschise, iar din partea jandarmăriei ni s'a dat tot concursul asigurându-se liniștea, care era periclitată din partea unor elemente iresponsabile departe de românii din Huedin și studentimea sătmăreană.

Di Căpitan, comand. al Companiei de jandarmi cu atâta dragoste s'a purtat față de noi, încât ne grăbim a-i mulțumi și pe aceasta cale de prietină, ce ne-a dovedit-o. — Di St. Cătana a fost adevăratul ofițer-student, coleg al nostru.

Junimea Sătmăreană.

Serata Studenților

Societatea Studenților în Litere și Filozofie, a aranjat Duminecă o șezătoare artistică-literară, la care pe lângă numeroșii studenți, au participat și numeroși profesori și particulari.

Șezătoarea s'a început cu „Cântul-nauc“ de Ecker, cântat de corul studenților condus de priceputul și talentatul profesor de muzică Sava Golumba.

Di N. Buta, președintele societății a ținut o frumoasă conferință despre „Nizuințele culturale ale Ardealului“, în legătură cu revoluțiile și suferințele românilor ardeleni.

Dna Smigel a cântat la vioară „Folies d'Espagne“ de Corelli; di Rusu Adam a declamat „Plânșul lui Adam“ de Cerna; Trofimov a cântat la pian bucăți de ale lui Chopin; Gh. Bănuțiu a declamat „Dormi iubito“ de Vlahuță; Liviu Timuș a cântat la vioară „Concertul No. 7“ de Rode și „Serenada“ de Tüseli; corul a cântat „Imnul Noptii“ de Rameau și „Omul când e năcăjit“ de Oancea, foarte frumos executat.

Correspondența ziarului.

Dlui Ioan Sirb Wheeling (America)
Pentru cărțile cerute rog trimiteți recomandat în scrisoare 1 (un) dolar și noi iarăși recomandat vi-le vom expedia la adresă. Pentru așa o sumă nu se rentează a lucra cu chec.

V'am trimis și un preț-curent pentru a vă putea alege și alte cărți. Rugăm răspuns recomandat.

Librăria Anca, Cluj.

CĂUTĂM

imediat corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului „Clujul“ oferte împreună cu o corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați, vor primi gazeta gratis și onorar.

Balul studenților sătmăreni. Studenții sătmăreni plănuiesc a organiza un bal de primăvară, zis și „balul viorelelor“ în decursul acestei luni.

INFORMAȚIUNI

— Anumita presă se scandalizează, că unele ziare române, între cari și revista „Țara Noastră“ cu semnătura dlui O. Goga, se bucură de dispariția ziarului „Presa“ din anumita presă a Honigmanilor și Rosenthalilor. Anumita presă nici acuma nu vrea să înțeleagă, că i-a apus soarele, românii preferind azi ziare adevărat românești!

— Guvernul e hotărât să mai înființeze încă un subsecretariat de stat, care ar fi al pătrălea. Acest subsecretariat se înființează pentru comercializarea întreprinderilor de stat. Astfel de subsecretariate, probabil, se vor înființa la fiecare minister, avându-se în vedere necesitatea satisfacerii ambiției nemulțumiților partidului liberal.

— Direcțiunea financiară din Cluj și-a înființat o secție specială pentru revizuirea daunelor de război ale românilor, cari au pretențiuni în acest sens. Până acuma a primit peste 120.000 petiții în cauze de despăgubiri.

— Concesionarea Operei din București continuă să agite cercurile publice, cu toate că dl Al. Lepădatu, ministrul artelor, a dat explicații în această chestie.

— Legea spiritului va intra în vigoare în Aprilie, după cum se afirmă, când se va reglementa în mod definitiv și numărul brevetelor de beuturi spirituoase.

— Di Traian Grozăvescu fostul tenor al Operei Române din Cluj, este angajat în Viena la „Hofopertheater“ unde în seara de 10 Martie a. c. în piesa „Bohema“ a avut rolul poetului cu un succes neîntrecut, în aplauze fără de întrerupere, fiind scos la rampă de 10 ori. Putem fi mândri și noi de acest succes al dlui Grozăvescu, căci în așa scurt timp a reușit să câștige inima streinilor, devenind cel mai simpatizat artist al Vienei.

— Despotism în comuna Tăuteu. În articolul cu acest titlu în numărul precedent al ziarului am arătat faptele ilegale imputate unui secretar comunal, Ilie Sabău în baza celor scrise de corespondentul nostru din Bihor. — S'a prezentat la redacția noastră un vechiu cunoscut al cazului amintit și ne declară că nu Ilie Sabău a fost acela, care a maltratat familia Kiss, ci jandermeria de pe atunci. Ilie Sabău este secretar vechi, având diploma de pe timpul maghiarilor, de prezent este jurist anul III-lea la Academia de drept din Oradea-Mare, și secretar român versat în a g e n d e l e administrative. Din partea noastră ținem, în suspensă opinia publică până la judecarea cauzei vād. Kiss, care se află în dezbateri la Parchetul Oradea-Mare. Nu ne este scopul a judeca oamenii de valoare încât în caz de justificare dl Ilie Sabău va fi reabilitat și din partea corespondentului nostru și al redacției.

— Balul Bănățenilor. Studenții bănățeni au aranjat în seara zilei de 8 Martie o petrecere bine organizată în saloanele Cercului Militar. Atât rezultatul moral, cât și material a fost mare.

— „Societatea Ocrotirea Orfanilor din Război“ Regionala IX-a Cluj, Strada Cogălniceanu Nr. 8, caută pe ziua de 15 Martie o dactilografă. Informații mai detaliate se primesc la birou în orele de lucru.

— Nenorocire în Satu-Mare. Ziarul „Infrățirea“ a publicat în săptămâna trecută, că dl Popan Augustin directorul Băncii Române din Satu-Mare a fost victima unei nenorociri de cale ferată. Cu bucurie primim însă știrea că dl Popan trăiește. Victima este dl Papon directorul Băncii Bihorene.

— Școlile jidovești din Satu-Mare cu ocazia unei anchete din săptămâna trecută au fost găsite într'un hal asiatic. În „sala de învățământ“ s'a găsit murdărie neînchipuită... Elevi păduchioși, pardoseala putredă de murdărie omenească. S'a ordonat închiderea acestor cuiburi de boale.

— Societatea Ocrotirilor Orfanilor din războiu, dorind a face o reparație generală a edificiului școlii de agricultură din Lomb, publică concurs de licitație. Doritorii de a lua parte pot lua informații la biroul Regional din Strada Cogălniceanu No. 8. orele a. m. Oferte se pot înainta până la 1 Aprilie a. c.

— Casa culturală (Casina Română) din Satu-Mare este foarte puțin frecventată de românii din localitate. Canza nu se știe. În tot cazul o instituție culturală trebuie să fie protejată, chiar de acei români, cari au înființat-o. Nu înțelegem de ce preferă românii noștri sătmăreni cafenelele conduse de jidani, în loc de casina română, unde tot așa de bună cafea se servește, tot așa de bun vin se poate bea, și tot cu cărți de joc neuzate poți să-ți pierzi leafa lunară. — Sau în Satu-Mare jidanii dominează și asupra voinței românului?

— Prefectura poliției Cluj ordonă tuturor întreprinderilor industriale, comerciale, economice, societăților de orice categorie, atelierelor și magaziiilor, ca în termen de 10 zile să înainteze acestei Prefecturi de poliție, Biroul Administrativ, un tablou asupra tuturor angajaților cu următorul conținut: 1. Numele, celui angajat. 2. Decând este angajat. 3. Anul nașterii. 4. Unde este născut. 5. Decând este în Cluj. Cei cari nu se vor conforma prezentei ordonanțe se vor pedepsi în conformitatea legilor în vigoare.

— Incendiu. În săptămâna trecută a ars din cauza neglijenței proprietarului casa „Kaufmann“ din Sătmăre, Calea Trăian. Focul a distrus edificiul complet. Pompierii în număr de 7 numai dimineața la 6 ore au localizat focul izbucnit după masă la ora 5. A ajuns la sapă de lemn și prim medicul județan, românul Dr. Sigismund Pop. — S'a dovedit, că proprietarul casei jidanul Guth a imaginat în podul casei o mare cantitate de parafină și dopuri uscate, cari au luat foc. Chiriașii au intentat proces de despăgubire în contra lui Guth și credem, că acest jidan, care cu conștiința liniștită a periclitat și'n urmă a distrus averea chiriașilor creștini, își va lua pedeapsa binemeritată.

— Teatrale. Duminecă 16 Martie 1924 ora 9 seara se va reprezenta la Teatrul Național piesa „Magda“ cu Dna Agata Bărsescu. Dnii Ion Manolescu și Petre Sturdza. Biletele se află de vânzare numai la Casa Teatrului.

— Di. Dr. Ardelean Octavian subdirector de spital în Sătmăre a fost trimis la Cluj pentru frecventarea cursului de Röntgen la clinicile universității, urmând să fie numit după o lună șef-medie röntgenolog la Spitalul de Stat Satu-Mare.

Abonați-vă la

„CLUJUL“

!! Cel mai bine scris
Cel mai bine informat
Cel mai răspândit

— ZIAR DIN ȚARĂ —

— Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu publică concurs de licitație pentru vânzarea unei trăsuri noi. Doritorii de a lua parte la aceasta licitație pot lua informații la biroul Regional din Strada Cogălniceanu No. 8. între orele 8—1½, a. m. Licitația va avea loc în 28 Martie. Trăsura se poate vedea la Orf. „Principesa Elena“ Strada Dorobanților No. 42.

— Consistorul diecezan ortodox al Clujului organizează în Dumineca postul mare un curs de catehizație pentru ucenicii dela meserii, muncitorii din ateliere și tinerimea aplicată la diferitele servicii particulare. Cursul se va ține în fiecare Duminecă d. a. la 4 ore în biserica ortodoxă din Cluj în legătură vecernia. Dumineca în 16 Martie va vorbi pâr. Dr. Sebastian Stanca, în Dumineca a doua 23 Martie pâr. Aurel Mișat, în Dumineca a treia 30 Martie prof. Dr. Andrei Buzdug, în Dumineca a patra 6 Aprilie pâr. Laurențiu Curea, în Dumineca a cincea 13 Aprilie pâr. Vasile Spătariu, în Dumineca Florilor pâr. Simion Vasinon. Patronii, directorii de fabrici și toți particularii sunt rugați ca să îndrume pe ucenici, pe muncitorii și muncitoare și personalul de serviciu, în timpul indicat mai sus la biserica noastră ortodoxă pentru promovarea culturii religioase morală atât de subrodă în pătura aceasta, care n'a avut parte de o creștere mai îngrijită.

— Din darea de seamă a balului funcționarilor orășenești, în comitetul aranjator, am uitat să înregistrăm și pe dl Peptea, care a contribuit foarte mult la reușita balului.

— „Clujul“ gratuit îl primește oricine, care ne trimite zece abonamente. Citiți și răspândiți acest ziar adevărat românesc, costând exemplarul 3 Lei, iar abonamentul în țară pe 1 an 160, pe ½ an 80, iar pe ¼ an 40, în străinătate exemplarul 4 Lei, iar abonamentul pe 1 an 320, pe ½ an 160, iar pe ¼ an 80 Lei.

Premiile ziarului „Clujul“.

Cine trimite anticipat costul la minimum 10 abonamente pentru ziarul „Clujul“ va primi gratuit numerii pe timpul cât ține durata abonamentului trimis.

Cine trimite anticipativ costul abonamentului pe un an primește imediat gratuit cartea „Femea Creștină“ pe ½ an broșura „Carte mare de visuri“ pe ¼ an broșura „Cartea Mângâierii“.

Prim-redactor responsabil:

V. I. Moldovan.

Publicația de concurs.

Având în vedere că la concursul ce s'a ținut și închis la 10 Ianuarie a. c. pentru ofertele cu privire la Monumentul lu Avram Iancu, ce se ridică la Cluj, artiștii care au prezentat lucrări, machetele lor nu au dat în gips ideea și dorința exprimată de comitet, ca monumentul să reprezinte în totul pe Avram Iancu și evenimentele acestor vremi, Comitetul hotărăște ținerea unui nou concurs, pentru ziua de 15 Mai a. c.

Condițiunile concursului, sunt cele de mai jos.

a) Să se facă proiectul unei statui equestre, care se reprezinte caracteris-

pe Avram Iancu din anii 1848—49, după tablouri și tradiție. Dimensiunile statuei, să fie așa încât privită din orice loc potrivit al împrejurimii, să apară cu ceva mai mare că mărimea naturală. Eventualele figuri secundare ori reliefuli, să caracterizeze spiritul românesc și epoca deșteptării naționale dela 1848—1849.

Proiectul respective machetele prezentate, vor fi lucrate pe scara 1 : 10;

b) Locul unde se va ridica statuia, Piața Cuza Vodă în fața Teatrului Național din Cluj înaintea catedralei greco-orientale române, care se edifică în prezent.

Planul situației locului stă la dispoziția celor interesați, la Primăria orașului.

c) Costul monumentului este hotărât la 2.000.000 Lei (două milioane), în afară de bronzul și piatra necesară, pe care Comitetul Executiv le pune gratuit la dispoziția executorului statuei.

Amănuntele cheltuelilor monumentului, — trebuiesc să fie alăturate machetei și ofertei.

Condițiuni.

1. La concurs vor fi admise toate lucrările sculptorilor din România; machetele se vor prezenta însoțite de motto cu plic închis.

2. Sunt satorită 2 (două) premii: 30.000 și 20.000 lei, cari se vor acorda acelor doi dintre concurenți a-le căror machete vor fi găsite de juriu ca mai bune și demne pentru a li-se da premiile.

3. Termenul pentru predarea noului proiect, (machetă) și a ofertei, se facează în mod hotărât, la data de 15 Maiu 1924 ora 12 a. m. după care termen nu se mai primește sub nici un motiv, nici o machetă sau ofertă. Proiectele (machetele) înaintate Primăriei Cluj, se vor pune 15 zile la vedere publică în sala festivă a primăriei, înainte de hotărârea juriului numit de comitet.

4. Juriului va fi compus din 7 membri, cari i-și aleg președintele și secretarul din sânul lor acești membri se numesc: Comitetul Executiv, va delega 2 membri, Universitatea din

Cluj, Ministerul Cultelor și Artelor, Asociațiunea Astra, Consiliul orașului Cluj, câte 1 membru, iară Comitetul Executiv își rezervă dreptul de a invita ca membru al juriului examinator și 1 artist din țară.

5. Executarea oricărui proiect premiat, se asigură numai în cazul când aceasta o va decide Comitetul Executiv după ce va lua cunoștință de încheierea juriului, în caz contrar, Comitetul Executiv își rezervă dreptul de a proceda cum crede mai bine.

6. Autorul machetei admise a fi ridicată ca monument: este obligat a lua asupra sa executarea întregii lucrări, pentru suma și condițiile stabilite mai sus la punctul c.

7. Operile premiate, trec în proprietatea orașului Cluj.

8. Comitetul Executiv își rezervă dreptul ca ori-care dintre operile nepremiate, să le poată cumpăra, cu suma ce va crede necesar și după evaluarea comitetului.

9. În ofertă, fiecare concurent va arăta, ca aproximative de ce cantitate bronz și piatră, are nevoie, la executarea monumentului de asemenea va arăta: dimensiunile principale ale monumentului.

a) soclul; b) statuia, și c) înălțimea totală a monumentului, a figurelor secundare.

Concurenții vor depune lucrările pentru concurs, până la termenul susprecizat la Secretariatul Comitetului Executiv (Cluj Primăria orașului).

Din ședința Comitetului Executiv pentru statua Avram Iancu în Cluj ținută la 1 Martie 1924.

Președinte:

N. Petala m. p., general de divizie.

Secretar general:

Dr. N. Cărpinișan m. p. prim-notarul orașului Cluj.

Bronz și Aramă roșie
rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

Către abonații noștri Români Americani!

Donăți clopote, ornate și vestimente bisericesti pentru comunele voastre din Ardeal. Faceți comanda și cereți oferte dela ALEXANDRU ANCA, Cluj Piața Unirei 32.

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33x23 și 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 50.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele:

Piese teatrale și Poezii
cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

Teatre:

- * „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 20—
- * „Doamna mea“ (poporală 1 act) de Nic. Țințariu — 15—
- * „Gura Lumii“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu — 20—
- * „Dusmani“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 15—
- * „Pentru patrie“ (poporală 4 acte de Nic. Țințariu — 15—
- * „Petitorii“ comedie într'un act de Nic. Țințariu — 15—
- * „Puiu Codrului“ piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu — 20—
- * „Nevasta mea fie țigari ca ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 15—
- * „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — 20—
- * „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) I. Jasinsky — 15—
- * „Doine și Chimituri“ adunate din gura poporului de „Siminic“ — 15—

Diferite:

- „Anima mea“ (cântece populare) — 15—
- „Imnuri Românești“ (cântăce naționale) — 10—
- „Ecouri“ de Traian Dumbrava — 5—
- „Umoristice“ (Glume) de Costi — 15—
- „Versuri din Răsboi“ (poezii populare) — 10—
- „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15—
- „Imnul Studențesc Creștin“ pentru Pian și voce — 15—
- „Căldură“ cărți cu târgurile — 10—40 Lei
- „Dicționar“ român-maghiar — 5—
- „Carte de visuri“ — 5—
- „Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — 5—

- * „Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — 20—
- * „La isvoarele vieții“ de M. Velea — 10—
- * „Pentru Macedonia“ imperativul nostru național de M. Dragnea — 10—
- „Scrisori de iubire de după mai mulți autori — 10—
- * „Aventurile fantastice“ ale lui Williams Gotthard roman — 10—
- * „Nenorocii“ (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 8—
- „Trepeticul“ (expl. semnelor) — 3—
- „Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — 6—

Cărți școlare:

- * A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — 20—
- * „Aritmetică“ pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — 30—
- * „Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- * „Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- * „Iuliu Caesar de bello Gallico“ manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — 35—
- * „Lecții de limba română“ de prof. Murășan — 20—

Cărți preoțești:

- „Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț — 25—
- „Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț ediție de lux — 100—
- * „Predică la Morț“ de prot. I. Marga — 35—
- * „Predică pentru postul mare“ (ciclu dublu) de protopop I. Marga — 20—
- * „Păstorul sufletesc“ (I—VI. vol.) — 120—

Juridice:

- * „Crisa valutară și asanarea ei“ de Dr. M. Șerban — 35—
- * „Legea de execuție“ trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu — 65—
- * „Vademecum“ rom.-mag. de Dr. Köves — 60—
- * „Jurnal de term. adv.“ (cu pereți tari, folosibil pe orice an) — 50—

Medicale:

- * „Cartea Moașelor“ de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — 120—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute. La comandă banii se trimit înaintea plus porto.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru streinătatea dublu.

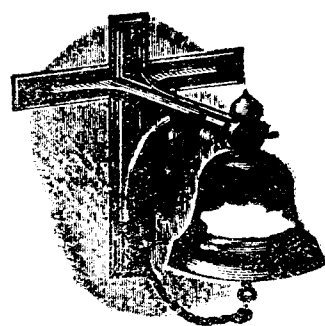
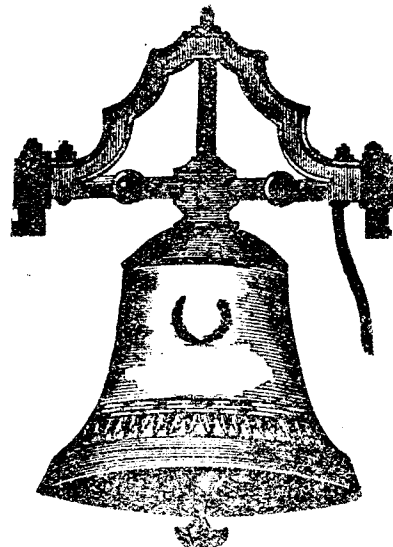
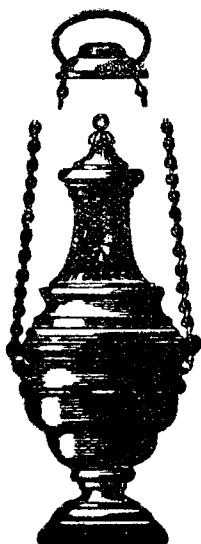
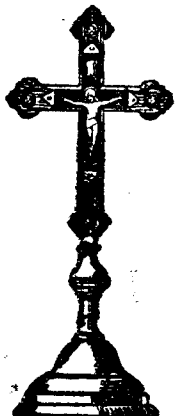
Cereți lista de cărți școlare, Preoțești, Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericesti.

Telefon 124.

Fabrica română ardeleană de clopote patentate
Mare deposit de Ornate bisericesti, librărie și tipografie
Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui Efraim Andrásowszky.

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásowszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeți și vă convingeți.

Tiparul Inst. de Arte Grafice Alexandru Anca, Cluj.